



UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI Biblioteca
Pavelló de la República



**Inventari del Fons FP
Subsèrie Josep Guilera Escofet
del CRAI Biblioteca del Pavelló de la República
de la Universitat de Barcelona**

**Olga Giralt i Esteve
Documentalista
Biblioteca del Pavelló de la República**

Barcelona, octubre 2019

Aquesta obra esta subjecta a la llicència de:
Reconeixement



<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/deed.ca>

Apunt biogràfic ¹

Josep Guilera Escofet (Avinyonet del Penedès, 14 novembre 1914 – 10 agost 2002)

ESTUDIS : Era fill i net de pagesos. El seu avi matern (Josep Escofet) va ser de les primeres persones del poble que, de manera autodidacta, va aprendre a llegir i escriure. El pare només va assistir a l'Escola Pública d'Avinyonet, però sempre em van sorprendre la gran quantitat de coneixements que tenia. A casa seva sempre es va llegir i en acabar la guerra els llibres existents a la casa van ser cremats pels falangistes del poble. Se'n va salvar algun que estava ben amagat com ara "La República" de Plató que encara conservo. Aquest amor per la lectura i per aprendre els va durar tota la vida.

Podia mantenir una conversa senzilla en francès. Explicava que arribant a França (a l'exili) la primera cosa que va fer va ser adquirir un diccionari castellà-francès. Amb prou feines si tenia unes monedes per comprar menjar i es va comprar aquest diccionari que guardem.

GUERRA : Quan va esclatar el 18 de juliol de 1936, el pare feia el servei militar a la caserna del Bruc. Per tant era militar i va voler anar a l'Escola de Guerra i a l'any 1937 va marxar voluntari al Front d'Aragó. Estava en un poblet anomenat Vicien, prop d'Osca. Té cartes del Castillo de Angiolillo. Es veu que Angiolillo era un anarquista italià molt estimat pels republicans i a vegades en comptes d'escriure el nom del poble on estaven, escrivien això. De l'Aragó va passar a Lleida i més tard va tornar a Barcelona. No va participar en la batalla de l'Ebre. Va adquirir el grau de sergent i conservem el DOG on hi ha el seu nomenament. El 1938 comença la retirada. Arriba a França el febrer de 1939. Primer al Camp d'Argelers, on es posa malalt. Com a militar és atès al vaixell hospital de la Creu Roja a Portvendres. Des d'allà torna a Espanya i va al Camp de presoners d'Horta a Barcelona. Després i durant 18 mesos a un Camp de Concentració, on farà treballs forçats construint una carretera, a Navarra, a la Vall del Roncal

TREBALL: Un cop acabada la guerra, i quan l'any 1941 torna a casa, es troba que els han pres tot, fins i tot matalassos i roba de la casa. El seu germà segon (Pere Guilera Escofet) va ser presoner al "Penal de Cartagena", un vaixell presó. Va poder tornar a casa uns mesos abans que el pare i va començar a preparar les vinyes, l'hort, el corral... per refer l'economia familiar. Ben aviat entre els dos germans i l'ajut del pare i la mare van començar un negoci de compra venda de vins que els va durar fins la seva jubilació, quan ja havien complert 70 anys.

Tot i que el negoci els va anar bé, mai va deixar de treballar les terres familiars i fins als 82 anys llaurava els camps d'ametllers amb el seu petit tractor. Li agradava molt repetir una frase de Mn. Cinto : "Poeta i llaurador soc i faig la feina tan neta que llauro com un poeta i escric com un llaurador" . I és que de poesies, en sabia un grapat!

FAMÍLIA I AMICS: Es va casar amb la seva promesa MARIA ESCOFET MIQUEL el dia 7 de març de 1945. En tornar a casa, primer s'havien de fer alguns diners abans de pensar en casaments. Explicaven que es van casar a les 7 del matí i que no hi va haver convit. Només una mica de coca i xocolata desfeta pels assistents. I després, de viatge de nuvis a Mallorca. Això es veu que era un luxe.

Van tenir una sola filla i la van fer estudiar. Això, en aquells anys i en un poble, era una cosa una mica estranya. La filla i el gendre sempre van viure al seu costat, a la

¹ Apunt biogràfic redactat per Maria Guilera Escofet, filla de Josep Guilera Escofet

casa d'Avinyonet. Van tenir dos nets el FREDERIC i el PERE, que van ser la seva gran alegria.

D'amics va conservar-ne alguns del temps de la guerra, com ara el Jaume Mata, que va ser aviador de la República i, més tard, President de l'Associació d'exmilitars republicans, de la qual en va formar part.

POLÍTICA : Mai va voler militar en cap partit polític després de la guerra. Crec que l'escarment havia sigut massa terrible. Això sí, sempre va mostrar simpatia per partits d'esquerra, tot i que no s'acabava de fiar dels "comunistes". Conservava la simpatia pels anarquistes i deia : " Només els sants són millors que els veritables anarquistes". Quan jo era petita escoltava la "radio pirenaica" i feia comentaris com aquests que recordo. Quan aconseguia trobar l'emissora, tancàvem tots els porticons de les finestres i la posava ben baixeta. L'arribada de la Democràcia li va suposar una gran felicitat.

Maria Guilera Escofet
Avinyonet del Penedès, octubre 2019

FONS PERSONAL JOSEP GUILERA ESCOFET

Descripció del fons:

El fons personal Josep Guilera Escofet consta de correspondència entre ell i la seva família mentre va estar internat al camp de concentració d'Horta (Barcelona), un formulari, sense omplir, de la *Inspección Campos de Concentración Prisioneros*, i dos sobres de carta.

Totes les cartes estan transcrites per la seva filla, Maria Guilera Escofet. Algunes estan retallades per eliminar les consignes "Viva España, Viva Franco, Año de la Victoria".

Cronològicament comprèn els mesos de maig a juliol de 1939 i ocupa 0,15 metres lineals.

FP (Guilera). 1

1

1- Carta de Josep Guilera al seu familiar, Antoni Guilera (Camp de Concentració d'Horta, 12 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà i encapçalada amb les consignes: Arriba España, Viva Franco, Año de la Victoria. *Josep Guilera demana menjar, paper i tabac, diu que tindrà la roba bruta a punt perquè la recullin el dia que vagin a veure'l i sol·licita sobretot avals per poder sortir del camp.*

1

2- Carta d'Antoni Guilera a Josep Guilera (Barcelona, 12 maig 1939)

Carta mecanografada, en castellà, i la consigna Año de la Victoria. *Antonio Guilera explica a Josep Guilera que estan fent tot el necessari perquè el puguin extraditar, que la seva mare ja té a punt els paquets (roba, tabac, mistos ...) i que estan esperant l'aval.*

1

3- Carta de Josep Guilera a la seva mare (Camp de Concentració d'Horta, 13 maig 1939)

Carta manuscrita, en català i castellà. Les consignes Arriba España, Viva Franco, Año de la Victoria estan retallades. *Demana que li facin arribar menjar, tabac, paper i dues llaunes de sardines i explica com ha de ser l'aval que necessita (adreçat a la Guàrdia Civil de Vilafranca i signada per comerciants i propietaris de solvència).*

1

4- Carta de Josep Guilera a la seva promesa, Maria Escofet (Camp de Concentració d'Horta, 18 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà. *Josep Guilera dóna indicacions a la seva promesa Maria per anar a visitar-lo.*

1

5- Carta de Maria Escofet al seu promès, Josep Guilera (Avinyonet, 19 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà. Les consignes Arriba España, Viva Franco, Año de la Victoria estan retallades. *Maria Escofet explica que va intentar anar a veure'l però no ho va aconseguir. Es queixa que no l'escrigui i li diu que la seva mare ha estat molt malalta.*

1

6- Carta de Josep Guilera a la seva promesa, Maria Escofet (Camp de concentració d'Horta, 21 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà. *Josep Guilera explica a Maria Escofet que el seu germà, Agustín Escofet, l'anava a visitar quan era a l'Hospital de Prats de Molló abans de tornar a Espanya.*

1

7- Carta de Josep Guilera als seus pares (Camp de concentració d'Horta, 25 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà. *Josep Guilera explica als seus pares que no ha dit que era oficial per poder moure's més lliurement pel camp. Que tot i que l'aval que ha rebut és vàlid, li caldrien més signatures (mossèn, metge, ...) i que possiblement anirà a parar a un Batalló de Treballadors.*

1

8- Carta de Josep Guilera als seus pares (Camp de concentració d'Horta, 26 maig 1939)

Carta manuscrita, en català. *Josep Guilera parla diu que s'enduguin el seu Pere a Avinyonet i que també necessitarà avals.*

1

9- Carta de Frediquet Guilera al seu germà, Josep Guilera (Camp de concentració d'Horta, 29 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà. *Frediquet Guilera parla sobre uns girs postals que no han arribat a Josep Guilera perquè están retinguts.*

1

10- Carta de Josep Guilera al seu germà, Pere Guilera (Camp de concentració d'Horta, 29 maig 1939)

Carta manuscrita, en castellà i encapçalada amb les consignes Arriba España, Viva Franco, Año de la Victoria. *Josep Guilera explica a Pere Guilera, pres al Penal de Cartagena, que va tenir notícies d'ell a través dels seus pares en arribar a Espanya i que li agradaria que ja fos a casa per fer-se càrrec dels seus pares i germà.*

1

11- Carta de Maria Escofet al seu promès, Josep Guilera (Avinyonet, 7 juny 1939)

Carta manuscrita, en castellà. *Maria Escofet explica que la seva vida és molt trista, que va anar al cinema i es va avorrir perquè no parava de pensar en ell i el seu germà i que aviat anirà a visitar-lo.*

1

12- Carta de Josep Guilera al seu germà, Pere Guilera (Camp de concentració d'Horta, 14 juny 1939)

Carta manuscrita en castellà i encapçalada amb les consignes Arriba España, Viva Franco, Año de la Victoria. *Josep Guilera explica que acaba de rebre visita dels seus pares i germà, que l'acabaven de visitar al Penal de Cartagena, i que espera que aviat es podrán reunir tots cinc a Avinyonet, on el pare cuida la vinya, la mare la casa i el germà els conills.*

1

13- Carta de Josep Guilera al seu germà, Pere Guilera (Camp de concentració d'Horta, 19 juny 1939)

Carta manuscrita en castellà i encapçalada amb les consignes Arriba España, Viva Franco, Año de la Victoria. *Josep Guilera explica la visita que li van fer els seus pares i germà, i diu que ha aconseguit ingressar a les oficines la qual cosa li permet sortir més sovint del camp. Creu que aviat podrà marxar del camp.*

1

14- Carta de Josep Guilera al seu germà, Pere Guilera (Camp de concentració d'Horta, 27 juny 1939)

Carta manuscrita en castellà i encapçalada amb la consigna Año de la Victoria. *Josep Guilera diu que fa un any i mig que no es veuen, que la carta la portarà a correus un noi que treballa amb ell a les oficines, que pot sortir sovint del camp a comprar i a fer altres gestions i que la seva situació és relativament bona.*

1

15- Carta de Josep Guilera als seus pares (Camp de concentració d'Horta, 10 juliol 1939)

Carta manuscrita en castellà. *Josep Guilera diu als seus pares que s'ha inscrit voluntari a un batalló de treball, que ho fa perquè potser així els seus antecedents quedaran suprimits, que creu que l'enviaran cap a Figueres i que sobretot que no se'ls acudeixi d'anar a veure'l. Acaba dient-los que enviïn diners al seu germà Pere.*

1

16- Dues cartes incompletes i sense data de Josep Guilera als seus pares (Camp de concentració d'Horta)

Cartes manuscrites, en català i castellà. *Josep Guilera explica els dies que han d'anar a visitar-lo, el menjar que necessita, els diners que té, etc.*

1

17- Formulari del *Tribunal Clasificador de Prisioneros y Presentados de la Inspección Campos de Concentración Prisioneros*.

Formulari (per omplir i signar a Barcelona el 1939, Año de la Victoria) que havien de completar els presoners per sol·licitar un permís per sortir provisionalment del camp.

1

18- Un sobre de carta a nom de José Guilera, ingressat al Camp de concentració d'Horta (1939)

El remitent és Pere Guilera, des del Cuartel General "General Fajardo" de Cartagena

1

19- Un sobre de carta a nom de Federico Guilera (Avinyonet del Penedès, 1940)

El remitent és Josep Guilera, treballador d'un Batalló de Treballadors a la Vall de Roncal (Navarra). Segell de Franco i les consignes Arriba España i Viva Franco manuscrites.